

יקירי הענף

**בטקס מרגש במהלך הכנס השנתי למדעי
הבקר, שנערך באוקטובר השנה, זכו שניים
מהאישים הבולטים שליוו את הענף במהלך
עשרות שנים, בתואר יקירי הענף. פרץ בן
יהושוע ומה קאים, ענף הרפת, מצדיע לכם!**

פרץ בן יהושע

* דברים שנאמרו על שני האישים על
ידי ד"ר גבי עדין וי"ר כנס מדעי הבקר

אחת הדמויות הבולטות בתרומתן
לבניית רפת חלב מודרנית בעשורים
הראשונים לביסוסה בישראל, היא
החבר פרץ בן יהושע ממושב באר
טוביה. פרץ, כיום בעשור התשיעי
לחייו, תרם תרומה היסטורית
לביטחון ישראל במערכות השונות
וגם לקידום ולהבטחת עתידה של
הרפת המשפחתית שלנו. פרץ הביא
למודעות הצבור את ההכרה שרפת
חלב היא הבסיס לחקלאות ולציונות,
לשמירה על הקרקע ולהבטחת
פרנסתם של יישובים רבים, שהוקמו
בשני העשורים הראשונים למדינה.
היה זקוקים להדרכה ולליווי צמוד.

במאורעות 36 היה באר טוביה היישוב
הכי קרוב לגדרה ומדרום לא היו כל
יישובים. שרפו את קווי החשמל, הרגו
את הנהג של המושב בדרך לאבו כביר.
בבית בבאר טוביה הקימה משפחת בן
יהושע משק חקלאי שהרפת במרכזו.
פרץ חזר למשק מהצבא בגיל 24 לאחר
שירות קרבי ממושך בצה"ל והתחתן
עם הרפתנית, רחל אהוביה מקיבוץ
תל יוסף. יחד עם אחיו יעקב, בנו
רפת משותפת, כדי לאפשר את המשך
היציאה לשירות משימתי בצבא, כך
השותפות סייעה מאוד לפרץ לשהות
כשישה חודשי מילואים, בעת מבצע
קדש.

ליווה והוביל

פרץ ליווה את התפתחות הרפת
ומערכות העבודה המתפתחות, לאחר
חליבה ביד של כשלושים פרות, עברו
למכונה ניידת ולבסוף מכון חליבה
טנדם לשש פרות. בתחילת שנות ה-60
התבקש פרץ לבוא למשרד החקלאות
ולדחוף הרבה נושאים שהיו קשורים
למשק המשפחתי. אחרי חליבת
הבוקר יצא פרץ למשימה הלאומית
שלו וטיפל בנושאים שהעיקו על
המשק המשפחתי המתפתח. פרץ
היה ליד מערכת התכנון הראשונה
של משק החלב בישראל ושם נקבעו
הכללים והעקרונות לתכנון שמטרתם
העיקרית להבטיח את אספקת
החלב לצרכנים, מחד ואת פרנסת
הרפתנים, מנגד. פרץ פעל שהרפתנים
במושבים ייצרו את המכסות שקיבלו,
כי היה אי ביצוע גדול שהביא למעבר

של מכסות חלב מהמושבים (60% מהחלב יוצרו במושבים בשנות ה-70) לקיבוצים שהתפתחו. שיא התרומה של פרץ היה בהבנה שלו ששטחי הקרקע של המושבניק לא יספיקו לו לתת מזון לעדר הגדל שלו. הוא גייס את אנשי המקצוע לרעיון להקים מרכז מזון שיחזיק תחמיץ וקליפות הדר כהשלמה לשטחי המספוא של המגדל. התפתחות העגלה המערבלת והחלוקה הייתה בבאר טוביה וסייעה רבות להקלה על הרפתן המשפחתי לצמוח ולשרוד. כך התחיל מרכז המזון במושב שהציל את הרפת המשפחתית. הקמת מרכז המזון בבאר טוביה שימשה כמודל להקמה של מרכזי מזון נוספים ברחבי הארץ להקלת העומס על הפתנים תוך שיפור תנובת החלב ורווחת הפרה. על התרומה הענקית שלו לענף, ראוי פרץ בן יהושע לקבל את אות יקיר הענף לשנת 2015!

פנינו לפרץ בן יהושע ובקשנו ממנו התייחסות לרפת ולעתידה "בכנס העלו את השאלה המרכזית לדעתי והצביעו על הכיוון העתידי, שהוא רפתות גדולות. ממש כמו שבענפים האחרים נשחקים בעלי מקצוע קטנים. הדבר שצריך לעשות לדעתי, זה איך ניתן לבלום את התהליך. ודבר נוסף, יצירת מודעות בקרב הדור הצעיר החשובים לעתיד הענף. בעניין המזון הגס, חייבים למצוא תחליפים מכל מיני מקורות, בניסיון לבלום את עליית המחירים. עניין נוסף, חייבים למצוא קשר טוב יותר בין החוקרים לרפתנים על מנת לאפשר לרפתנים להעלות נושאי מחקר החשובים להם. ודבר אחרון, איכות הסביבה, חייבים לשים דגש בעניין ולנסות למצוא פתרונות וניתן לעשות זאת".

משה קאים

מר משה קאים פעיל בענף מאז שסיים בהצטיינות תואר MSc בחקלאות באוניברסיטה העברית בשנת 1977. משה יזם והוביל כחוקר ראשי, עשרות תוכניות מחקר עבור מועצת החלב - מחקרים שעסקו במגוון תחומים של פוריות ורבייה של עדר הבקר לחלב ועדר הבקר לבשר. מחקריו של משה עוסקים בנושאים הבאים: איתור גורמים המשפיעים על ביצועי רבייה נמוכים של פרות ועגלות; בחינת האפקטיביות של מערכות אוטומטיות לזיהוי ייחומים ולקביעת מועד ההזרעה בפרות ובעגלות; שיפור ההתעברות בבקר באמצעות שיטות חדשות להזרעה מלאכותית;

מיליוני שקלים. גם עבודותיו של משה בשיפור פוריות העגלות בעדר הבקר לבשר, מהוות פריצת דרך בקידום הפוריות בענף הבקר לבשר בישראל.

משה מוכר בענף הבקר לחלב בארץ כבר סמכא וככתובת מרכזית לכל נושא הפוריות והרבייה, והדבר בא לידי ביטוי בהזמנתו לתת עשרות הרצאות בכנסים השנתיים למדעי הבקר, בימי-עיון למגדלים ובקורסים להעשרה; ובהזמנתו כמרצה אורח בקורסים לסטודנטים לתואר ראשון בפקולטה לחקלאות ובבית הספר לרפואה ווטרינרית. משה ניחן באופי נעים ביותר וביחסי אנוש מעולים, ולכן הצליח מאד ביצירת שיתופי פעולה מחקריים רבים עם חוקרים ממינהל המחקר, מהפקולטה לחקלאות ועם מדריכי שה"מ והרפתנים.

על תרומתו רבת השנים לקידום נושא הפוריות ברפת הבקר והחלב, ולרגל פרישתו השנה לגמלאות, אנו ממליצים להעניק למשה קאים את התואר יקיר ענף הבקר.

פיתוח ויישום ממשקי רבייה מבוקרים בעדר החלב והבשר, המבוססים על טיפולים הורמונאליים לסנכרון ייחומים כחלופה לממשק הרבייה המקובל; פיתוח ובחינה של טיפולים הורמונאליים המיועדים להעלאת שיעור ההתעברות של פרות חלב;

בחינת אמצעים ממשקיים ותזונתיים לשיפור ביצועי הרבייה; בבחינת ההשפעות של ממשק צינן במבנה מבוקר על ביצועי הפוריות של פרת החלב; והיבטים בסיסיים בפיזיולוגיה של מערכת הרבייה.

בר סמכא בענף

עבודותיו של משה בפתוח והעמדת המתודולוגיה לקביעה אוטומטית של מועד ההזרעה, לבחינת שיטות הזרעה מיטביות, ולפיתוח ויישום של שיטות הורמונאליות לסנכרון הייחומים ולשיפור שיעור ההתעברות הביאו לייעול ולשיפור משמעותי בפוריות פרת החלב, ומהוות עליית מדרגה בתחום זה. התועלת הכלכלית של העבודות הללו לענף נאמדת בעשרות

**בכנס למדעי הבקר
שנערך באשקלון, קיבלו
רפתני עוטף עזה, אשכול
ורפתני הדרום מגן
הוקרה על פעילותם
בזמן צוק איתן • בשם
הרפתנים קיבלו את
המגן שמיל בילברמן
מניר יצחק. וגידו סבג
מנחל עוז. את הכנס
הנחה ד"ר גבי עדין. גידו
נשא נאום מרגש-וסחף
את הנוכחים למחיאות
כפיים סוערות ועמידה
על רגליהם.**

מעוטף עזה באהבה

הבעת הסולידריות וההחלטה לערוך השנה את הכנס באשקלון בדרום הארץ. אנסה לשתף אתכם במעט ממעשינו, רגשותינו, רגעי המשבר והרגעים הגדולים שחווינו במהלך המבצע. שעת צהריים, הוטריר אלון קפלן, נוי התאילנדי ואנוכי מסתובבים בסככות לביקור שיגרת. הרפת אפופה באבק הטנקים והנגמ"שים שחולפים מולנו, רעשי מלחמה, מטוסים, תותחים יורים, פיצוצים מכיוון עזה ללא הפסק. ואנחנו בשלנו, כאילו כלום, בדיקות הריון, אברי מין, קטזיס, מנסים לשמור על שגרה במחזה הסוריאליסטי הזה.

**במהלך הכנס זכרו
המארגנים את רפתות
עוטף עזה שזכו
לתעודת הוקרה.
גידו סבג מרפת נחל
עוז סיכם את התקופה
הקשה**

בשם התארגנות רפתות יח"מ או עוטף עזה, ברצוני להודות ולהוקיר את הערכתכם לפועלינו ועמידתנו האיתנה במבצע "צוק איתן". נוסף לכך תודה על

ותמיכה כל עת שנראה היה שצוות מסוים נחלש וזקוק לזריקת עידוד. את כל זה ניווט שמיל רכז האזור זכינו באדם מיוחד דואג לכל מחסור לכל צרה ולכל בעיה הקטנה שתהיה. אני הרגשתי כי שמיל הוא כמו אבא שדואג לבניו ובניו סמוכים ובטוחים שיש על מי לסמוך. תודה ענקית לשמיל אוהבים אותך. רפתנים מכל קצוות הארץ הציעו את עזרתם, בתחילה אמרנו שאנחנו מסתדרים, אולם ככל שעבר הזמן הבנו וקיבלנו את החיבוק והסיוע בזרועות פתוחות.

עם שוך הקרבות השקט חזר לאזורינו וניסיתי להסביר לעצמי מה שלא הצלחתי להסביר לאשתי ולילדיי. מה מדביק אותי אל הרפת והמחשבה לא ללכת בבוקר לרפת כלל אינה אופציה בכל מצב. אנחנו, כל הגזע הזה של הרפתנים פשוט מאוהבים בענף, מסירות ואחריות לחיי בעלי החיים זה משהו בלתי ניתן להסבר ואולי פשוט כולנו שרוטים ברמות כאלה שאין צורך לשקוע במחשבות ולמצוא את התשובה לשאלה.

מחכים לשלום

אסיים בנימה נחל עוזית אישית, רועי רוטברג נרצח בשדות נחל עוז בשנת 1956. הילד בן ה-4.5, דניאל טרגרמן נרצח בנחל עוז בדרכו לממ"ד בביתו.

על קברו של רועי נשא דברים משה דיין: "האור בליבו עיוור את עינו ולא ראה את ברק המאכלת. הערגה לשלום החרישה את אוזניו ולא שמע את קול הרצח האורב." לדניאל ספדה אימו, גילה, באומץ. ובין דבריה המרגשים לדניאל אמרה: "תמיד אמרנו שאתה תהיה המנהיג הצעיר ביותר בעולם שיביא את השלום, אז אם לא בחיך, מקווה שבמותך". כמעט שישים שנה מפרידות בין רציחתם של רועי ודניאל. שישים שנה של כמיהה לשלום ולשקט בארצנו. הרשו לי מעל במה זו ובנוכחות הקהל הנכבד להמשיך ולשאוף לשלום. אנו חייבים זאת למתינו ולילדינו.

אזעקת צבע אדום

פתאום אזעקת "צבע אדום". אנחנו מביטים אחד על השני, שותקים ומתלבטים האם להישכב במדרך הבוצי משהו בין רגלי הפרות. בשניות הספורות שחולפות עד לרגע הנפילה אומרים בליבנו "שמע ישראל" או כל תפילה אחרת. התאילנדי בוודאי מתפלל לאלת המזל שלו, וברקע מספיקים לקלוט את שריי, עובדת היונקים, רצה לכיוון הממ"ד הדי רחוק.

לקראת סוף המלחמה קיבלה ממ"ד משלה באיזור היונקיה. יהיה טוב כנראה לפעם הבאה. קרל, עובד המספוא בתוך הסלף וודאי לא שמע. החולבים מתכופפים לתוך בור החליבה. ורפי, כמו גנרל ואב מודאג צופה ומוודא שכולם בסדר. זו דוגמה לשגרה בחיי הרפתנים, במשך כמעט חודשיים היו נפילות מחוץ ליישובים, אך רבות מדי גם בתוכם, לרבות רפתות כידוע לכולם. לא היינו לבד, עבדה סביבנו מערכת תמיכה של כל ענף הרפת: המחלבות ומובילי החלב, המזריעים, הוטרנירים, ספקי המזון לרפת, ספקים אחרים, מבקרי חלב ואפילו פסדים מפני הפגרים לא פספסו.

זכינו לתמיכה

לכל אורך המבצע/מלחמה זכינו לביקורי תמיכה של רבים וטובים החל בדידי האזור ראשי ומובילי הענף ורפתנים מאזורים צפוניים יותר. מפגשים אלו חיממו את ליבנו והרגשנו שאנחנו לא לבד בעת צרה. גם בתוך האזור בין מנהלי הרפתות והצוותים היו ביקורי סולידריות

